

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E., a. s. M.**, proti žalovanému v **I. rade Ing. M. G., M.**, v **II. rade MVDr. P. G., Ml.**, v **III. rade P., s. r. o., M.**, IČO X., žalovaní v I. až III. rade zastúpení JUDr. M. K., advokátom so sídlom v K., **o zaplatenie 215 233,78 Eur s príslušenstvom**, na odvolanie **Školského basketbalového klubu V. K.** IČO X., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. D. B., s. r. o., K., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. augusta 2012 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-467 zo dňa 22. augusta 2012, takto

r o z h o d o l :

Odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. augusta 2012 **o d m i e t a .**

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-467 zo dňa 22. augusta 2012 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. 08. 2012 zastavil konanie v predmetnej veci.

V odôvodnení uviedol, že žalobca požadoval zaviazať žalovaných v I. až III. rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 215 233,78 Eur (6 484 133,-- Sk). Súčasne žiadal, aby im súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi súhrn splátok úveru, zaplatených žalobcom Všeobecnej úverovej banke, a. s., na základe zmluvy o úvere č. 670 zo dňa 10. 09. 1996 v období od 01. 06. 2004 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Košice I odd. Sa vl. č. 930/V zo dňa 04. 07. 2012 súd zistil, že žalobca bol vymazaný z Obchodného registra Okresného súdu Košice I dňa 02. 06. 2012 ex offa.

Ako vyplýva z ustanovenia § 19 O. s. p., aby fyzická, resp. právnická osoba mohla byť účastníkom konania, musí mať určité právne relevantné vlastnosti, okrem iného civilno-procesnú subjektivitu, teda spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktorej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva.

Podľa § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti tohto zápisu, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Tieto osoby zanikajú dňom výmazu z obchodného registra.

S poukazom na ustanovenia § 103 ods. 2 a § 107 ods. 4 O. s. p. súd konanie v predmetnej veci zastavil.

Uznesením č. k. 5Cbi/316/2004-467 zo dňa 22. 08. 2012 súd nepripustil zámenu účastníka konania na stane žalobcu.

V odôvodnení uznesenia poukázal na výpis z Obchodného registra Okresného súdu Košice I odd. Sa vl. č. 930/V zo dňa 04. 07. 2012, z ktorého zistil, že žalobca bol vymazaný z obchodného registra dňa 02. 06. 2012 ex offa. Dňa 15. 08. 2012 doručil postupník Školský basketbalový klub V., K., súdu návrh na vstup účastníka do konania.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že návrh na zmenu žalobcu bol doručený súdu dňa 15. 08. 2012, teda až po tom, čo pôvodný žalobca stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, lebo k jeho zániku došlo ex offa výmazom z obchodného registra dňa 02. 06. 2012. So zreteľom na to, že v konaní je žalobca disponentom konania, musí vyjadriť súhlas s návrhom podľa § 92 ods. 2, 3 O. s. p., z čoho vyplýva, že návrh na zmenu účastníkov možno

urobiť len dovtedy, kým má pôvodný žalobca spôsobilosť byť účastníkom konania. Iba v tom prípade je možné, aby vyjadril súhlas s takýmto návrhom, resp. sám takýto návrh aj podal a ak zánikom túto spôsobilosť stratí, návrh na zmenu už následne nemôže byť urobený.

V prejednávanej veci k podpísaniu zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným žalobcom E., a. s. a postupníkom Školský basketbalový klub V. došlo ešte dňa 30. 03. 2012, t. j. pred výmazom žalobcu z obchodného registra, pôvodný žalobca podľa ustanovenia § 92 ods. 2, 3 O. s. p. nepodal návrh na zmenu účastníka konania do výmazu z obchodného registra a neurobil tak ani postupník. Súd tiež poukázal na uznesenie č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. 08. 2012, ktorým bolo konanie zastavené z dôvodu, že žalobca zanikol bez právneho zástupcu.

Proti obidvom uzneseniam podal odvolanie Školský basketbalový klub V., U.

V odvolaní proti uzneseniu č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. 08. 2012 uviedol, že k zániku žalobcu bez právneho nástupcu nedošlo, pretože na základe individuálnej sukcesie – postúpenia pohľadávok podľa zmluvy o postúpení pohľadávok má žalobca právneho nástupcu, pokiaľ ide o práva a povinnosti, ktoré sú predmetom konania. Školský basketbalový klub V., občianske združenie, nadobudol pohľadávky, ktoré sú predmetom konania, na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 03. 2012, stal sa preto individuálnym sukcesorom pôvodného žalobcu – spoločnosti E., a. s., a to vo vzťahu k týmto pohľadávkam. Súd zastavil konanie na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože žalobca nezanikol bez právneho nástupcu vo vzťahu k právam a povinnostiam, ktoré sú predmetom konania. Poukazuje tiež na skutočnosť, že súd mu ako právnenému nástupcovi nezaslal uznesenie o zastavení konania. Keďže postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

V odvolaní proti uzneseniu č. k. 5Cbi/316/204-467 zo dňa 22. 08. 2012 odvolateľ poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Podľa jeho názoru Školský basketbalový klub V. bol oprávnený podať návrh na zmenu účastníkov konania, keďže toto právo mu výslovne vyplýva z ustanovenia § 92 ods. 2 O. s. p. a toto právo mu prináleží bez ohľadu na to, či rovnaké právo využije alebo nevyžije aj žalobca. V zmluve

o postúpení pohľadávok sa zmluvné strany dohodli, že postupník je oprávnený vykonať všetky úkony, smerujúce k preukázaniu nadobudnutia pohľadávky, ako aj úkony smerujúce k tomu, aby na súde došlo k zmenám v účastníctve na strane žalobcu. Pôvodný žalobca teda vyjadril svoj súhlas so zmenou účastníkov konania ešte dňa 30. 03. 2012, aj keď takýto súhlas podľa konania nie je potrebný. V danom prípade boli splnené podmienky pre postup podľa § 92 ods. 3 O. s. p.

Súd vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ vyžadoval aj súhlas pôvodného žalobcu na zmenu účastníkov konania, keďže zákon vyžaduje len súhlas toho, kto má do konania vstúpiť, v tomto prípade len súhlas Školského basketbalového klubu V. a tento súhlas bol daný. Boli preto splnené všetky zákonom požadované podmienky pre zmenu účastníkov konania.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniam poukázali na skutočnosť, že ku dňu výmazu spoločnosti E., a. s., z obchodného registra, t. j. ku dňu 02. 06. 2012 žalobca zanikol, v dôsledku čoho stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Odvolateľ až následne, dňa 15. 08. 2012, teda až po zániku žalobcu a až po vydaní uznesenia o zastavení konania, podal návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu. V dôsledku zániku žalobcu, ktorý zánik predchádzal podaniu návrhu na zmenu účastníka konania, je jediným procesným dôsledkom zastavenie konania a za danej situácie, t.j. po zániku žalobcu už nemožno účinne podať návrh na zmenu účastníka. V tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej aj keď účinky postúpenia trvajú aj po zániku postupcu, takže postupník môže uplatňovať postúpené právo aj po zániku postupcu, postúpenie bez ďalšieho nemá žiadne procesné účinky na súdne konanie, v ktorom postupca uplatňoval v priebehu konania postúpenú pohľadávku. Napadnuté uznesenia preto žalovaní považujú za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 zistil, že odvolania Školského basketbalového klubu V. nie sú dôvodné.

Podľa § 201 prvá veta O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 90 O. s. p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný), alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

V danom prípade podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 5Cbi/316/2004-459 osoba, ktorá nebola účastníkom konania, v dôsledku čoho nebola oprávnená ani na uvedený procesný úkon. Odvolací súd preto odvolanie Školského basketbalového klubu V. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-459 zo dňa 13. 08. 2012 v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odmietol.

Podľa § 19 O. s. p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Obč. zák.).

Obchodná spoločnosť ako právnická osoba zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 Obch. zák.).

Ako vyplýva z citovaných ustanovení, ku dňu výmazu z obchodného registra zaniká možnosť obchodnej spoločnosti vstupovať do právnych vzťahov a tým aj jej spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti.

Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I odd. Sa vl. č. 930/V je zrejmé, že obchodná spoločnosť E., a. s., M. IČO X., bola vymazaná z obchodného registra dňom 02. 06. 2012.

Podľa § 107ods. 4 O. s. p., ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Žalobca zanikol bez právneho nástupcu.

Podaním zo dňa 15. 08. 2012 navrhol Školský basketbalový klub V., K., svoj vstup do konania na miesto pôvodného žalobcu E., a. s., ktorý v čase doručenia návrhu na zmenu účastníka konania už neexistoval. Návrh odôvodnil s poukazom na Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 03. 2012, ktorou mu spoločnosť E., a. s., postúpila pohľadávky, ktoré boli predmetom konania, zastaveného pre neexistenciu žalobcu.

Aj keď účinky postúpenia trvajú aj po zániku postupcu, postúpenie bez ďalšieho nemá žiadne procesné účinky na súdne konanie, v ktorom postupca uplatňoval postúpenú pohľadávku. Procesné účinky má až po tom, keď postupca ako pôvodný žalobca alebo postupník, na ktorého prešlo právo alebo povinnosť navrhne, aby na miesto doterajšieho žalobcu vstúpil do konania nový nositeľ práva alebo povinnosti v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. Keďže žalobca disponuje predmetom konania, musí vyjadriť súhlas s takýmto návrhom, pokiaľ ho podáva postupník, ktorý má nastúpiť na jeho miesto. Z uvedeného je zrejmé, že návrh na zmenu účastníkov možno účinne urobiť iba dovtedy, kým má pôvodný žalobca spôsobilosť byť účastníkom konania. Po zániku spôsobilosti pôvodného žalobcu byť účastníkom konania už návrh na zmenu nemôže byť účinne urobený. Súd prvého stupňa postupoval správne, keď napadnutým uznesením nepripustil zmenu účastníka na strane žalobcu.

Odvolaací súd preto uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/316/2004-467 podľa § 219 O. s. p. potvrdil. Žalovaní si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, neboli im preto priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. decembra 2012

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová